

## Північноатлантична рада

Північноатлантична рада (ПАР), яка складається з постійних представників усіх країн-членів, котрі збираються на засідання щонайменше раз на тиждень, наділена реальною політичною владою і повноваженнями приймати рішення. Засідання Ради проводяться також і на вищому рівні за участю міністрів закордонних справ, міністрів оборони або глав урядів, при цьому її повноваження зберігаються повною мірою, а рішення, прийняті на зустрічах будь-якого рівня, мають однаковий статус і чинність. Рада виконує важливі представницькі функції та приймає декларації і комюніке, у яких пояснюються політика і рішення Альянсу як широкій громадськості, так і країнам, які не є членами НАТО.

Рада є єдиним органом Альянсу, повноваження якого визначено безпосередньо в Північноатлантичному договорі. Рада, згідно з Договором, має повноваження створювати підпорядковані органи. З часу підписання Договору було створено багато комітетів і груп з планування на підтримку роботи Ради або для відповідальної роботи у конкретних галузях, таких як оборонне планування, ядерне планування та військові справи.

Отже, Рада є унікальним форумом для проведення широкомасштабних консультацій між урядами держав-учасниць з усіх питань, що торкаються їхньої безпеки і, водночас, є найважливішим органом, що приймає рішення в НАТО. Усі країни - члени Альянсу мають однакове право висловлювати свої погляди за столом засідань Ради. Рішення, які приймаються, є виразом колективної волі урядів держав-членів і приймаються за спільної згоди. Усі уряди держав-членів є розробниками політичного курсу, який формується в Раді, або від її імені, та творцями консенсусу, на основі якого приймаються рішення.

Кожен уряд представлений у Раді постійним представником у ранзі посла. Допомогу постійному представникові у його роботі надає політичний та військовий персонал, або делегація при НАТО, кількість членів яких може варіюватися.

Коли Рада проводить засідання у такому форматі, її часто називають "Постійною радою". Двічі на рік, а іноді й частіше, Рада проводить зустрічі на рівні міністрів, коли кожна держава представлена своїм міністром закордонних справ. Засідання Ради також відбуваються на рівні міністрів оборони. Саміти, в роботі яких беруть участь глави держав та урядів, відбуваються тоді, коли необхідно розглянути особливо важливі питання або ключові моменти розвитку політики Альянсу в галузі безпеки.

Хоча Рада засідає, як правило, раз на тиждень, вона може зібратись, у разі потреби, в будь-який час. Головує на засіданнях Ради Генеральний секретар НАТО, а за його відсутності - його заступник. Той посол, або постійний представник у Раді, який перебуває на цій посаді найдовше, отримує титул дуаена Ради. Хоча його функції є загалом церемоніальними, дуаен може виконувати і більш конкретну роль, наприклад, очолити засідання і дискусії під час обрання нового Генерального секретаря. На зустрічах на рівні міністрів закордонних справ міністр однієї з держав перебирає на себе роль Почесного Президента. Ця посада щороку передається по черзі представникам усіх країн-членів за англійським алфавітом. Порядок старшинства у Постійній раді визначається на основі тривалості терміну перебування на посаді, але на засіданнях ради будь-якого рівня постійні представники сидять за столом в алфавітному порядку, згідно з назвою держави англійською мовою. Така само система діє в усіх комітетах НАТО.

Питання, які обговорюються, і рішення, які приймаються на засіданнях Ради, стосуються всіх аспектів діяльності організації і часто ґрунтуються на звітах та рекомендаціях, підготовлених підпорядкованими комітетами на запит Ради. Так само будь-який національний представник або Генеральний секретар може запропонувати тему для обговорення. Постійні представники діють згідно з інструкціями зі своїх столиць, повідомляючи та пояснюючи погляди і політичні рішення своїх урядів колегам за столом переговорів. І навпаки, вони доповідають своїм урядам про погляди й позиції інших урядів, про нові події, надають їм інформацію щодо пошуків консенсусу з важливих питань, а також щодо відмінностей між національними позиціями у тих чи інших сферах.

Коли необхідно приймати рішення, дії узгоджуються на основі одностайності і спільної згоди. Жодне рішення не приймається на основі голосування чи за більшістю голосів. Кожна

держава, представлена в Раді або в будь-якому з підпорядкованих їй комітетів, зберігає абсолютний суверенітет і відповідальність за свої рішення.

Підготовку до роботи Ради виконують підпорядковані їй комітети, які відповідають за конкретні галузі політики. Значну частину такої роботи виконує Вищий політичний комітет (ВПК), до складу якого входять заступники постійних представників, і який, у разі необхідності, може посилюватися за рахунок відповідних національних експертів. У таких випадках він називається "посиленим" - ВПК(П). Вищий політичний комітет відповідає в першу чергу за підготовку більшості заяв та комюніке Ради, а перед зустрічами на рівні міністрів готує проекти текстів, які потім має затвердити Рада. Іншими аспектами політичної роботи опікується Політичний комітет, до якого входять політичні радники або консультанти з національних делегацій.

Коли Рада збирається на рівні міністрів оборони або розглядає оборонні питання та аспекти оборонної стратегії, до роботи як головні дорадчі органи можуть бути залучені інші вищі комітети, зокрема такі, як Виконавча робоча група. Якщо на порядку денному Ради стоять фінансові питання, тоді за підготовку її роботи буде відповідати Вища рада з ресурсів, або військовий чи цивільний Бюджетні комітети, або Комітет з інфраструктури, залежно від того, які проблеми розглядаються. З огляду на тему дискусії провідна роль у підготовці засідань Ради та нагляді за виконанням її рішень передається вищому комітету, який відповідає за конкретну галузь.

Секретаріат Ради складається із співробітників відповідних підрозділів та відділів Міжнародного секретаріату, зокрема Виконавчого секретаря, який відіграє координуючу роль у забезпеченні виконання доручень Ради, а також запису і поширення її рішень. Виконавчий секретар є також і секретарем Ради.